

D. 10/2021

YİM : 79/2021

YÜKSEK İDARE MAHKEMESİNDE.
ANAYASANIN 152. MADDESİ HAKKINDA.
Yargıç Talat Usar Huzurunda.

Davacı: SIDEREAL LINES LİMİTED, Şht. Hüseyin Topal Sok., D.2,
Ortaköy, Lefkoşa.

-ile-

Davalı: No-1. Bakanlar Kurulu vasıtasıyla KKTC, Lefkoşa.
No-2. Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu (KIB-TEK), Bedrettin
Demirel Cad., No:140, Lefkoşa.

A r a s ı n d a .

(10.8.2021 Tarihli Ara Emri İstidası Hakkında)

Davacı namına : Avukat Hasan Esendağlı.

Davalı No.1 namına : Hazır Değil.(İstida Davalı No.1'i
ilgilendirdiği oranda geri çekildi).

Davalı No.2 namına : Avukat Ayşe Güney.

İlgili Şahıs namına : Hazır Değil.

A R A K A R A R

Davacı/Müstedi, istidanın duruşmasına başlandıktan sonra
istidasının (A) paragrafındaki talebini geri çekmiştir.
İstidanın (B) paragrafındaki talebi ise şöyledir:

"Davalı No.2'nin, Davalı No: 1'in E.S. (K-I) 1009-2021
sayılı ve 2.8.2021 tarihli kararına istinaden doğrudan
alım yoluyla akaryakıt (fuel oil) temin edilmesini öngören
ve/veya bu sonucu doğuran tüm karar ve/veya işlemlerinin
yürütmesinin işbu davanın neticelenmesine değin ve/veya

Avukatın Uygundur

Muhayyt

Muhterem Mahkemece uygun görülecek tarihe kadar durdurulması.”

Davacının direktörü Ulus Göker, istidaya ekli yemin varakasında, Davalı No.1'in E.S. (K-I) 173-2021 sayı ve 13.2.2021 tarihli kararı ile Teknecik Elektrik Santralinde kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan akaryakıt (fuel oil) temini maksadıyla Davalı No.2'nin uluslararası ihaleye çıkmasına ilişkin karar ürettiğini, belirtilen karar ışığında Davalı No.2'nin ihtiyacı olan akaryakıtın temin ve taşınması için Kamu İhale Yasası kapsamında 028/2021 sayılı ihaleye çıkıldığını, Davacının, genel şartname ve/veya idari şartnameye ve/veya özel hususlarla teknik şartnameye uygun olarak ihaleye iştirak edip teklif verdiğini, 220,000 +-%10 metrik ton fuel oil'in temin ve taşınması için açılan ihalenin tahmini değerinin 28.-USD/metrik ton karşılığı 6,160,000.-USD olarak ilan edildiğini, Davacının mezkûr ihale için yaptığı 32.48.-USD/metrik ton teklifin ihale mevzuat ve şartnamelerine göre kabul edilebilir, keza diğer tüm yönlerden de geçerli bir teklif olduğunu, bu koşullarda ihalenin Davacıya bağlanması ve/veya teklifin Davalı No.2 tarafından ayrılan kaynakla uyumlu olup olmadığının tespiti için Davalı No.2'yle yazışma yapılması ve akabinde ihale ile ilgili karar üretilmesi gerekirken Merkezi İhale Komisyonunun (MİK) ihaleyi iptal ettiğini bildirdiğini, Davacının bu karar aleyhine açtığı YİM 47/2021 sayılı davanın halen askıda olduğunu, Davalı No.1'in, Başbakan Yardımcılığı ve Ekonomi ve Enerji Bakanlığı'nın önergesi üzerine E.S. (K-I) 755-2021 sayılı ve 9.6.2021 tarihli kararı aldığını ifade etmiştir. Öneme binaen, değinilen kararı aynen yemin varakasında yer verildiği şekilde aktarmayı uygun bulmaktayım:

“Bakanlar Kurulu, önergede belirtilenler ışığında, KIB-TEK'in Akaryakıt Temini İçin İhaleye Çıkılmasına İlişkin Bakanlar Kurulunun almış olduğu E.S.(K-I)173-2021 sayı ve 13.2.2021 tarihli kararın 2. maddesinden sonra aşağıda

yeni 3'üncü maddenin eklenmesine ve bahse konu kararın bu yönde tadil edilmesine karar verdi:

3- Ayrıca; 2021 yılının Mayıs ve Haziran ayları acil ihtiyacı olan daha önce çıkılan ihalelerde teknik şartnamelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olarak 36,000 +/- % 5 Metrik Ton akaryakıtın (fuel oil 1.0 PCT FOB Med (Italy)), 3/2017 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine ilişkin Anlaşma (Onay) Yasası ile onaylanan anlaşma hükümlerine dayanılarak, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı TPAO (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı)'nun alt kuruluşu olan ve uluslararası petrol ve ürün ticareti faaliyetlerini yürüten TPIC (Turkish Petroleum International Co. Ltd.) ile KKTC Ekonomi Bakanlığına bağlı KIB-TEK (Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu) arasında halihazırda devam eden ve KIB-TEK'in elektrik üretimi için kullanılan fuel oil'in arz güvenliği açısından istikrarlı ve rekabetçi koşullarda teminin sağlanması"

Ulus Göker yemin varakasına devamla; aynen iktibas edilen Bakanlar Kurulu kararının tıpkı bu davaya konu karar gibi Davalı No.2'nin 36,000 metrik ton akaryakıtı doğrudan alım yöntemi ile kararda adı geçen TPIC adlı şirketten almasını öngördüğünü, bahse konu kararın 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'na açıktan açığa aykırı olması nedeniyle Davacının YİM 66/2021 sayılı davayı ikame edip kararın yürütmesinin de durdurulmasını talep ettiğini, halen askıda olan mezkûr davadaki Davalıların karara istinaden tüm akaryakıt alımının yapıldığını beyan ettiklerini, bahsi geçen doğrudan alım kararının akabinde akaryakıt alımı için tekrar ihale açıldığını, bu ihaleye hem Davacının hem de İlgili Şahsın teklif verdiğini, İlgili Şahsın ihale evrakında sahte ve/veya gerçeğe aykırı belge bulunması nedeniyle ihaleden elenmesine ve geriye kalan geçerli ve/veya en düşük teklif Davacıya ait olmasına rağmen Davalı No.2'nin, keşif bedelinin üzerinde olan bu teklifi uygun görmemesi üzerine ihalenin be tekrar iptal edildiğini, yeminin yapıldığı tarih itibarıyla 3. kez ihale açılmış olmasına rağmen dava konusu kararın üretilerek İlgili Şahıstan yeniden doğrudan alım yapılmak istendiğini, 20/2016

Aslına Uygundur

sayılı Kamu İhale Yasası'nın doğrudan alım yapılabilecek halleri sınırlayıcı surette düzenlediğini, Yasa'da belirtilen istisnalar haricinde doğrudan alım yapılamayacağını, bu bağlamda gerek Davalı No.1'in karar ve/veya işleminin, gerekse bu işlem tahtında Davalı No.2'nin doğrudan alım yapmaya yönelik karar ve/veya işleminin yetki gasbı ve/veya yetki aşımı ve/veya yetkisizlik içerdiğini, açıktan açığa yasaya ve hukuka aykırı olduğunu, yok hükmünde olduğunu, Davalıların izah edilen döngüyü adeta idari bir pratik haline getirdiklerini, önce ihale açıp bir sebeple iptal ettikten sonra "çok acil ihtiyaç vardır" diyerek hiçbir vasfı olmayan ilgili Şahıstan yasaya aykırı surette doğrudan alım yaptıklarını, konunun tamamen rant, kayırma ve adrese teslim uygulama olduğunu, İlgili Şahıstan alınan akaryakıtın menşei, niteliği ve kalitesinin belli olmadığını ve/veya bu niteliklerin denetlenmediğini, teslim edilen akaryakıtın kalitesiz ve niteliksiz olması nedeniyle Teknecik Elektrik Santralının bacasından haftalardır yayılan koyu siyah dumanın tüm bölgeyi sardığını, santrale yakın yerleşim yerlerine siyah renkli kül yağdığını, duman veya külün insan ve çevre sağlığı için son derece zararlı olduğunu, KKTC ve TC hükümetleri arasında imza edilen Enerji Alanında İşbirliğine ilişkin Anlaşma (Onay) Yasası'nın hiçbir şekilde Kamu İhale Yasası'nın öngördüğü ihale yöntemlerini değiştirme yetkisi vermediğini, TPAO'nun TC Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı olmadığını, olsa bile bu durumun ihale zorunluluğunu ortadan kaldırmadığını, TPIC'in TPAO'nun bir alt kuruluşu olmadığını olsa bile bu durumun Yasa'da öngörülen ihale yöntemlerini dolanmak veya by-pass etmek için gerekçe olamayacağını, TPIC'ten yapılan doğrudan alımın bedelinin de ilan edilmediğini, yasaya uygun numune dahi alınmadığını, dava konusu kararın Davacının meşru menfaatini doğrudan doğruya ve olumsuz olarak etkilediğini ve iptal edilmesi gerektiğini, Davacının ciddi ve haklı bir dava sebebinin olduğunu, keza

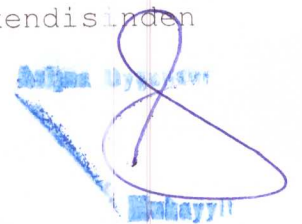
Alihan Uygunlar

İmza

iddialarında haklı olduklarına dair belirtiler bulunduğunu, talep edilen emrin verilmemesi durumunda Davacının telafisi imkânsız bir zarar ziyana düşer kalacağını, Davacının iptal edilen ihaleye verdiği teklifin deşifre olduğunu, akaryakıt alımlarının bu şekilde yapılmasının Davacının katıldığı ve tekrar katılmayı düşündüğü ihaleleri gereksiz kılmaya yönelik olduğunu, emrin verilmemesinin toplum ve çevre sağlığı bakımından da telafisi imkânsız sonuçlar doğuracağını beyan ve iddia ile istida gereğince emir verilmesini talep etmiştir.

Tek taraflı olarak dinlenen ara emri istidasına binaen bidayette bir emir verilmesi uygun görülmemiş, istidanın tebliğine emir verilmiştir. İstidanın tebliğini müteakip Davalı/Müstedaaleyh No.2 itiraz ihbarnamesi dosyalanmıştır.

Davalı No.2'nin Genel Müdür Yardımcısı Kamil Direl itiraza ekli yemin varakasında dava konusu kararın, Davalı No: 2'nin 3/2017 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine ilişkin Anlaşma (Onay) Yasası kapsamında olduğunu, Davacının herhangi bir meşru menfaatini doğrudan ve olumsuz yönde etkilemediğini, işbu kararın, durumun ivediliği ve/veya zorunlu olması ve/veya TC ile KKTC arasında yapılmış olan işbirliği sözleşmesine istinaden ve kamu yararına yönelik alındığını, ortada Kamu İhale Yasası kapsamında yapılmış bir doğrudan alım olmadığını, Davalı No: 2'nin ihtiyacı olan 220,000 metrik tonluk akaryakıtın temin ve taşınması için ayrılmış olan keşif bedeli 28.-USD/metrik ton olmasına rağmen Davacının 32.48.-USD/metrik tonluk teklifinin bu değer üzerinde olduğunu, Davalı No.1'in E.S.(K-I) 173-2021 sayılı ve 13.2.2021 tarihli kararın tadiline dair 2.8.2021 tarihli kararının aciliyet, zaruret ve kamu yararı nedeniyle alındığını, Davalı No.2'nin uzun süreden beridir akaryakıt temin edebilmek için gayret göstermesine rağmen kendisinden

Mühür
Mühür

kaynaklanmayan sebeplerle bu gayretlerinin semeresiz kaldığını, MİK'in 13.1.2021 tarihinde gündemdeki ihaleyi uluslararası rekabet koşulları oluşmadığından iptal ettiğini, bunun üzerine 27.5.2021 tarihinde 157/2021 sayılı ihaleye çıkıldığını, mezkûr tarihler itibarıyla en fazla 10 gün yetecek bir yakıt stokunun kaldığını ve Bakanlar Kurulu dava konusu kararı almasa idi 157/2021 sayılı ihale neticesi alınacak akaryakıt gelinceye değin bu yakıtın biteceğini, dolayısı ile 3/2017 sayılı Yasa ile onaylanan uluslararası sözleşme tahtında ilgili Şahıstan alım yapılmasının kamu iyiliği için kaçınılmaz hale geldiğini, alınan kararların 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'na aykırı olduğuna dair Davacı tarafça ileri sürülen iddiaların yersiz olduğunu, toplumun elektriksiz kalmaması için alınan karar ve yapılan işlemlerin Davacıya da menfaat sağladığını, istida konusu emrin verilmesi durumunda doğacak sonuçların tüm toplum açısından telafisinin mümkün olamayacağını, hastanelerde tedavi gören insanların yaşam haklarının ellerinden alınacağını, tüm devlet dairelerinin devre dışı kalacağını, vatandaşların yeme içme sıkıntısına düşeceğini beyan ve iddia ile istidanın masraflarla birlikte ret ve iptal edilmesini talep etmiştir.

İstidanın duruşmasında Davacı tarafından Davacının Direktörü Ulus Göker ile Davalı No.2 tarafından Davalı No.2'nin Genel Müdür Yardımcısı Kamil Direl şahadet sunmuş, duruşma sürecinde mahkemeye 20 adet de emare sunulmuştur. Sunulan emarelerin detayı şöyledir:

- 1- Akaryakıt temini için ihaleye çıkılmasına dair E.S. (K-I) 135-2021 sayı ve 2.2.2021 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ekleri ile birlikte Emare 1,
- 2- KIB-TEK'in Akaryakıt Temini İçin İhaleye Çıkılmasına dair E.S. (K-I) 173-2021 sayı ve 13.2.2021 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ekleri ile birlikte Emare 2,

Arifin Dündar
Makayit

- 3- E.S. (K-I) 173-2021 sayı ve 13.2.2021 tarihli Bakanlar Kurulu kararının tadil edilmesine dair E.S. (K-I) 755-2021 sayı ve 9.6.2021 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ekleri ile birlikte Emare 3,
- 4- E.S. (K-I) 173-2021 sayı ve 13.2.2021 tarihli Bakanlar Kurulu kararının tadil edilmesine dair E.S. (K-I) 1009-2021 sayı ve 2.8.2021 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ekleri ile birlikte Emare 4,
- 5- KKTC Elektrik Kurumu Akaryakıt Temin ve Taşıma İhalesi Teknik Şartnamesi Emare 5,
- 6- YİM 47/2021 sayılı davanın celpnamesi Emare 6,
- 7- YİM 66/2021 sayılı davanın 10.8.2021 tarihli zabıtları Emare 7,
- 8- Kara tankerlerinin görüntülediği 2 adet fotoğraf birlikte Emare 8,
- 9- Teknecik Elektrik Santrali ve/veya santral bacasının görüntülediği 5 adet fotoğraf birlikte Emare 9,
- 10- Davalı No.2'nin SG/187/2020 sayı ve 17.9.2020 tarihli yönetim kurulu kararı Emare 10,
- 11- Davalı No.2'nin SG/223/2020 sayı ve 25.11.2020 tarihli yönetim kurulu kararı Emare 11,
- 12- Başbakan Yardımcısı, Ekonomi ve Enerji Bakanı'nın 13.1.2021 tarihli yazısı ile MİK başkanı Halis Üresin'in aynı tarihli yazısı birlikte Emare 12,
- 13- Davalı No.2'nin TB/90/2021 sayı ve 30.3.2021 tarihli Yönetim Kurulu Kararı ekindeki ihale iptaline dair yazı ile birlikte Emare 13,
- 14- MİK başkanı Halis Üresin'in 26.4.2021 tarihli yazısı Emare 14,
- 15- MİK başkanı Halis Üresin'in 6.7.2021 tarihli yazısı ve ekleri birlikte Emare 15,
- 16- Davalı No.2'nin TB/184/2021 sayı ve 7.7.2021 tarihli Yönetim Kurulu Kararı Emare 16,

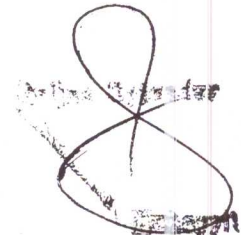

Aşkın Uygundur
Mühür

- 17-MİK başkanı Halis Üresin'in 23.8.2021 tarihli iki adet yazısı birlikte Emare 17,
18-İlgili Şahıs ile Davalı No.2 arasında akdedilen fuel oil alım-satım sözleşmesi ve ekleri Emare 18,
19-3545 sayı ve 12.2.2021 tarihli TC Cumhurbaşkanı Kararı ile 2012/4152 sayı ve 22.1.2013 tarihli TC Bakanlar Kurulu kararlarının yer aldığı TC Resmi Gazetelerinin ilgili kısımları birlikte Emare 19,
20-İlgili Şahsın Davalı No.2'ye gönderdiği elektronik posta mesajı Emare 20.

1997 Yüksek İdare Mahkemesi Tüzüğü'nün 11 (1) maddesine göre mahkeme, davanın adilane bir şekilde kararlaştırılması için gerekli gördüğü ve davayı esastan sonuçlandırmayan geçici emirler verebilmektedir.

Yüksek İdare Mahkemesi'nin bugüne değin geliştirdiği içtihatlar incelendiği zaman 1997 Yüksek İdare Mahkemesi Tüzüğü'nün 11. maddesinde öngörülen davanın adilane bir şekilde karara bağlanması için gereklilik olması kriterine ilaveten 9/1976 sayılı Mahkemeler Yasası'nın 41. maddesinde öngörülen kriterlerin de mevcudiyetinin aranmasının icap ettiği anlaşılmaktadır. Yine içtihatlar incelendiği zaman 9/1976 sayılı Mahkemeler Yasası'nın 41. maddesinde belirtilen unsurların mevcut olması durumunda, davanın adilane bir şekilde karara bağlanması için ara emri verilmesinin gerekli olduğu sonucuna ulaşılmalıdır. Buna göre ara emri verilmesi için aynı anda ve birlikte bulunması gereken unsurlar şu şekilde sıralanabilir:

- 1- Karara bağlanması gereken konunun ciddi olması,
- 2- Davacının iddiasında haklı olduğunu gösteren belirtiler bulunması,

3- Geçici emrin verilmemesi durumunda ileride telafisi mümkün olmayacak bir zararın doğacağına veya eski duruma dönüşün çok zorlaşacağına kanaat getirilmesi.

Yukarıda belirttiğim bu üç unsurun detaylı bir biçimde incelenmesi gerekmektedir:

1- Karara bağlanması gereken konu ciddi midir?

Yüksek İdare Mahkemesi'nin içtihatları incelendiği zaman, süresi dahilinde ve meşru menfaati olan kişiler tarafından açılmış davalar açısından karara bağlanması gereken konunun ciddi olduğu sonucuna ulaşılabildiği görülmektedir.

Nitekim, iptal davasının ön koşulları olan Davacı açısından menfaat ihlali olup olmadığı ve süresi dahilinde açılmış bir davanın mevcut bulunup bulunmadığı ilk inceleme aşamasında değerlendirilmesi gereken konular olup, mahkeme, ancak bu aşamaları başarılı bir şekilde geçebilen davaları esaslanarak incelemektedir.

Davacının davasında iptalini, istidada ise yürütülmesinin durdurulmasını talep ettiği idari karar, Davalı No.1'in E.S. (K-I) 1009-2021 sayılı ve 2.8.2021 tarihli kararına istinaden Davalı No.2'nin doğrudan alım yolu ile akaryakıt temin edilmesini öngören kararıdır.

Bu açıdan ortada idari bir kararın bulunduğu, karar tarihinin 2.8.2021 olduğu dikkate alındığı zaman davanın 75 günlük hak düşürücü süre dahilinde açıldığı kanaatimce işbu ara emri istidası maksatları bakımından doğru kabul edilmelidir.

Aslına Uygun
Makayyt

Davacının, Davalı No.2'ye akaryakıt temini için açılan ihalelere katıldığı, teklifler verdiği taraflar arasında ihtilafli değildir. Bu durumda 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'na istinaden açılan ihalelere katılan, teklif veren bir şirket konumundaki Davacının meşru menfaatinin, açılan ihalelerin iptal edilmesi suretiyle yapılan doğrudan alımlardan etkilenmekte olduğu kanaatindeyim. Nitekim 2021 yılı başlarında başlayan ihale süreçlerinde istidanın dinlendiği tarihe değin açılan takriben 3 ihale de neticelendirilememiş, ülkenin elektriksiz kalmaması gerekçesiyle doğrudan alım yapılması yoluna gidilmiştir.

İhale yolu ile temin edilecek 220,000 metrik tonluk akaryakıtın Davalı No.2'nin bir yıllık ihtiyacı olduğu sunulan emarelerden görülmektedir. Bir an için yapılan doğrudan alımların ihaleye çıkılan toplamdan düşülmeyeceği düşünülse bile ihalesiz olarak temin edilen akaryakıtın ihale ihtiyacını ötelediği kanaatimce ortadadır. Bu bağlamda ara emri istidası maksatları bakımından Davacının meşru menfaatinin karardan etkilenmekte olduğu kanaatimce doğru kabul edilmelidir.

İzah ettiklerim ışığında karara bağlanması gereken konunun ciddi olduğu sonucuna ulaşır bulgu yaparım.

2- Davacının iddiasında haklı olduğunu gösteren belirtiler var mıdır?

Davacının bu noktadaki iddiasının özü, istida konusu doğrudan alım yapılmasına dair kararın 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'na açıkça ve doğrudan doğruya aykırı olduğudur.

Davalı No.2'nin 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 4. maddesinde belirlenen kapsam dahilinde olduğu kanaatimce ihtilafsızdır. Nitekim, Davalı No.2'nin elektrik üretimi için

Belirli Uygunlar
Belirli Uygunlar

ihitiyaç duyduğu akaryakıtın temini maksadıyla müteaddit defalar ihaleye çıkılmış ancak herhangi bir netice alınamamıştır. Davalı No.2'nin de 20/2016 sayılı Yasa kapsamında olmadığına dair bir iddiası bulunmayıp esas iddiası, zorunluluk ve aciliyet nedeniyle 3/2017 sayılı Yasa ile onaylanan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma tahtında doğrudan alım yönünde karar üretildiğidir.

20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 24. maddesi doğrudan alım yapılabilecek halleri düzenlemektedir. Dava ve istida konusu idari kararların bu maddede öngörülen istisnalar dahilinde olmadığı açıktır.

3/2017 sayılı Yasa ile onaylanan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmayı incelediğim zaman da, ilk nazarda, herhangi bir şekilde doğrudan akaryakıt teminine dair bir düzenlemenin bulunmadığını, mezkûr anlaşma hükümlerinin 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'na aykırı olarak akaryakıt temin edilmesine zemin teşkil edemeyeceğini görmekteyim.

İzah ettiklerim ışığında, Davacının, Davalı No.2'nin Emare 4 karara istinaden İlgili Şahıstan doğrudan akaryakıt temin etmeye dair kararının 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'na aykırı olduğuna dair iddialarında haklı olduğuna dair belirtilerin bulunduğunu işbu ara emri istidası maksatları bakımından doğru kabul ederim.

Davacı Avukatı, meselenin, Davacının iddialarında haklı olduğuna dair belirtilerin bulunmasının ötesinde açıktan açığa hukuka aykırılık boyutunun da olduğunu ileri sürmüş ve bu

Aslına Uyandır
Mühür

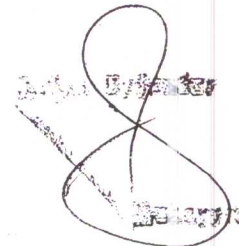
görüşünden hareketle telafisi imkansızlık unsuru açısından değerlendirme yapılmasına gerek olmadığını ifade etmiştir.

Yüksek İdare Mahkemesi pek çok kararında, idari kararın aşikâr bir şekilde sakat veya açıktan açığa hukuka aykırı olduğu hallerde ara emri verilebileceğini ve bu gibi hallerde emrin verilmemesi durumunda telafisi imkânsız veya geriye dönüşü çok zor bir durumun doğacağını tespit edilmesinin de gerekli olmadığını ifade etmiştir. Bu yöndeki kararlardan biri olan YİM 99/2005 (D.14/2005) sayfa 16'dan şu kısmı aktarmayı uygun bulmaktayım:

"Ara emri konusu incelenirken yönetsel herhangi bir kararın aşikâr bir şekilde sakat olması, geçici ara emrinin verilmesi ve/veya böyle bir emrin kesinleşmesi için bir öğedir. Gör. Zaim M. Necatigil, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Anayasa ve Yönetim Hukuku, Yıl1988, (s.88). Ayrıca Birleştirilmiş YİM/İstinaf 3/94 ve 4/94 (D.2/95) sayılı kararda vurgulandığı gibi ileride giderilmesi olanaksız zararın doğacağı veya eski duruma dönüşün çok zor olacağı kanıtlanmadan, hatta ileri sürülmeden de ara emri verilmesi mümkündür. Ancak böyle bir durumda ara emri ile uygulanması engellenen karar veya işlemin derin bir incelemeye gitmeden bariz bir şekilde açıktan açığa hukuka aykırı olduğunun görülmesi gerekir."

Değindiğim karardan da görüleceği üzere, karar veya işlemin derin bir inceleme yapma ihtiyacı olmaksızın, bariz bir şekilde açıktan açığa hukuka aykırı olduğunun görülmesi durumunda emrin verilmemesi halinde telafisi imkânsız bir zararın doğacağı veya eski duruma dönüşün çok zor olacağına kanaat getirilmeden ara emri verilebilmektedir.

Davalı No.2, huzurumdaki duruşmada aciliyet ve zaruret nedeniyle istida konusu kararın alındığını ileri sürmüş, argümanlarını bunun üzerine şekillendirmiştir.

A handwritten signature in black ink is written over a rectangular stamp. The stamp contains some text, but it is mostly obscured by the signature and the quality of the scan. The signature appears to be a stylized, cursive name.

Elektrik enerjisinin ne denli hayati ve olmazsa olmaz olduğunu uzun uzadıya tartışmak yersizdir. Bu bağlamda, temel görevlerinden biri elektrik arzı olan Davalı No: 2'nin ülkenin bu ihtiyacını karşılama sorumluluğu bulunmaktadır. Ancak bu sorumluluğun yerine getirilmesi noktasında yasal mevzuatın yok sayılması mümkün değildir. İlgili Şahsın temin ettiği akaryakıtın kalitesi, niteliği, teknik şartnamedeki kriterleri tatmin edip etmediği, kullanılan yakıtın çevre ve insan sağlığına zarar verip vermediği duruşmada geniş bir şekilde tartışılmıştır. Nitekim, Davalı No.2 adına şahadet sunan Genel Müdür Yardımcısı Kamil Direl dahi Ağustos ayında yapılan son iki alımdaki akaryakıtın kirli çıktığını ve şartnameye uygun olmadığını, buna rağmen alımının yapılarak kullanıldığını ifade etmiş, uygun akaryakıt teslim edilmemiş olması nedeniyle ileride İlgili Şahsa maddi anlamda cezai yaptırım uygulanacağını söylemiştir.

Emare 5 teknik şartnameye uygun şekilde akaryakıt temin etmeyen İlgili Şahıstan doğrudan alım yapılmaya devam edilmek istenmesi dikkat çekicidir. Yine İlgili Şahsın 36,000 metrik tonluk akaryakıtın uygun şekilde taşınması için gemi bulamadığından yakıtı kısmen kara tankerleriyle taşıdığı, 36,000 metrik tonluk akaryakıtın tümünü taşıyamadığı ve Emare 20 tahtında kara yolu ile taşınan 2,030.08 metrik ton artı deniz yolu ile taşınan 24,598.391 metrik ton haricinde yeni bir sevkiyat planlamadığını beyan ettiği ihtilafsızdır. Bu durumdaki bir şirketten ısrarla doğrudan alım yapılmak istenmesi Davacının iddialarını destekler mahiyettedir. Bu yöndeki iddiaların detayına ise bu safhada girilmesi kanaatimce gereksizdir.

Bu safhada esas önem arz eden husus Davacının, Davalı No.2'nin 20/2016 sayılı Yasayı açıkça ihlal ederek doğrudan alım yapma yoluna gittiğine dair iddialarında haklı olduğuna

Aslına Uygundu:
Mukayyit

dair belirtiler bulunduğudur. Keza, İlgili Şahsın TPAO'nun alt kuruluşu olup olmadığı ve bunların Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurumları olup olmadığı da kanaatimce önemli değildir. Bir diğer anlatımla, TPAO'nun devlet teşekkülü olduğu ve İlgili Şahsın da adı edilen şirketin alt kuruluşu olduğu doğru kabul edilse bile sonuç değişmemekte, idarenin 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'na uygun şekilde ihale ile alım yapma mükellefiyeti ortadan kalkmamaktadır. Kaldı ki, acil hallerde nasıl hareket edilebileceği de yine 20/2016 sayılı Yasa'nın 22. maddesinde düzenlenmiş olup idare bu usule de müracaat etmemiştir.

Emare 4 kararda 3/2017 sayılı Yasa ile onaylanan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma hükümlerine dayanılarak İlgili Şahıstan akaryakıt temin edilmesine karar verildiği açıkça ifade edilmiştir. Yukarıda da kısaca değindiğim üzere, mezkûr anlaşma hükümleri idareye 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası hilafına bir alım yapma yetkisi vermemektedir. Hal böyle olmakla birlikte 3/2017 sayılı Yasa ile onaylanan anlaşma hükümlerinin içeriğine dair detaylı bir inceleme yapılmaksızın kararın bariz bir şekilde açıktan açığa hukuka aykırı olduğu sonucuna ulaşılmasını bu safhada doğru bulmamaktayım. Dolayısı ile işbu ara emri istidası maksatları bakımından Davacının iddialarında ilk nazarda haklı olduğuna dair belirtiler bulunduğunun tespiti ile yetinmeyi uygun bulmaktayım.

3- Geçici emrin verilmemesi halinde ileride telafisi mümkün olmayacak bir zararın doğacağına veya eski duruma dönüşün çok zorlaşacağına kanaat getirilmesi:

Ara emri ile iptal davasının doğuracağı hukuki sonuçlar ara emrinin dava sonuna değin yürürlükte kalacak olması

Avlana Uygun

Bulayıt

haricinde bir biri ile aynıdır. Bu bağlamda iptal davası sonucunda geriye dönük olarak yürürlükten kaldırılması muhtemel olan bir idari karar veya işlemin yürütülmesinin durdurulması aslında iptal davasının Davacı lehine neticelenmesi durumunda çıkacak kararın anlam ifade edebilmesi açısından önemlidir. Aksi ahvalde, dava sonucunda verilmesi muhtemel bir iptal kararının etkisinin olmaması veya etkisinin zayıflaması riski mevcuttur ki; bunun da idari davaların temel amacı olan idarenin hukuka bağlılığının yargısal denetimi vasıtasıyla Anayasanın 1. maddesinde ifadesini bulan hukukun üstünlüğü ilkesinin gerçekleşmesine katkı sağlamayacağı kanaatimce açıktır.

Meseleyi olgusal boyutta incelediğim zaman ise 36,000 metrik ton akaryakıtın ihalesiz bir şekilde alımının yapıldığı, bu alımla ilgili olarak tüm alımın tamamlanmadığı kanaatimce dikkate alınmalıdır. Yukarıda da ifade ettiğim üzere Emare 20'den İlgili Şahsın toplamda 26,628 metrik ton akaryakıt tedarik ve teslim ettiği, bunun ötesinde bir teslimat planlaması yapmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, maddi anlamda da kararın fiili sonuçlarını tümünden doğurduğu sonucuna ulaşılamaz.

Talep edilen emrin verilmemesi durumunda Davalı No.2'nin, İlgili Şahıstan 36,000 metrik tonu tamamlayacak şekilde akaryakıt temin etmesinin önünde herhangi bir engel kalmayacaktır.

2021 Ağustos ayı içerisinde İlgili Şahıstan yapılan son iki alımdaki akaryakıtın teknik şartnamede öngörülen nitelikte olmadığı, kirli olduğu Davalı No.2 tanığının şahadetinden görülmekle birlikte bu husustaki telafisi imkânsızlığın Davacı Şirket açısından dikkate alınabilecek bir imkânsızlık olarak değerlendirilemeyeceğini düşünmekteyim.

Aslıhan Durgunder
Bakayit

Davacının işbu davayı açarken bulunduğunu ileri sürdüğü meşru menfaat, çevrenin korunması noktasında değildir. Davacı Şirket Fesil 113 Şirketler Yasası altında kurulan ve direktörünün tabiri ile yük - yolcu taşıma, gemicilik, akaryakıt alım - satımı yapan limited bir şirkettir. Bu şekilde esas gayesi kâr yapmak olan ticari bir işletme olan Davacı Şirketin açtığı iptal davasının da kamu yararına açılan bir dava olduğu söylenemez. Nitekim, Yüksek İdare Mahkemesi, YİM 177/2007 (D. 34/2010) sayılı davada, dernek ve vakıfların ancak tüzel kişiliklerinin menfaati ihlal edildiğinde ve tüzüklerinde belirtilen amaç ve faaliyet alanları ile ilgili konularda ve bunlarla sınırlı olmak üzere iptal davası açabilecekleri sonucuna ulaşmıştır.

Bu açıdan yaptığım değerlendirme ışığında, Davacının meşru menfaatinin kararımın başında yaptığım incelemede olduğu şekilde dikkate alınmasının, çevre ve insan sağlığının korunması ve buna dair telafisi imkânsızlık iddiaları açısından en azından bu safhada değerlendirmeye tabi tutulmamasının daha uygun olacağı kanaatine varmaktayım.

Davacı açısından esas olan, emrin verilmemesi halinde Davacının telafisi imkânsız zarara uğrayacak olmasıdır. Limited bir şirket olan Davacının kaybı da kanaatimce maddi yani parasal kaybın ötesine geçemez.

Davacının direktörü Ulus Göker şahadetinde, ihaleyi kazanmaları durumunda yakıtı derhal getirmeleri gerekeceğinden bu maksatla hazırlıklar yaptıklarını, iki adet gemi kiralayıp hazırda tuttuklarını, British Petrol'le anlaşmalar yaptıklarını, hal böyle iken işin ihalesiz olarak ilgili şahsa verilmesi nedeniyle ilgili şahıs 100,000 metrik tonluk taşıma yaptığı referansı elde ederken Davacının böyle bir referans

Ulus Göker
Elektronik

elde etme fırsatından haksız surette mahrum bırakıldığını ileri sürmüştür.

İhale ile alınması gereken akaryakıtın, ilk nazarda, yasaya aykırı surette alınması ve bunun 2021 başından beri süreklilik arz eder bir vaziyette yapılması, kanaatimce, aynı alanda faaliyette bulunmak isteyen, ihaleye giren, teklif veren, bu amaçlarla hazırlık yapan Davacı açısından telafisi imkânsız bir duruma sebebiyet vermektedir. Öyle ki; yasal mevzuatın hilafına yapıldığına dair belirtilerin bulunduğunu doğru kabul ettiğim alımların, ihale süreci bir şekilde bypass edilerek aynı şirketten yapılması ve bu maksatla açılan ihalelere iştirak eden Davacının dışlanması Davacı şirket açısından haksız rekabet yarattığı ve telafisi imkânsız zarar ziyana sebebiyet verebileceği sonucuna ulaşır, bulgu yaparım.

Bu başlık altında ayrıca emrin verilmesinin veya iptalinin taraflar açısından yaratacağı müşkülâtı da incelemeyi uygun bulmaktayım.

Nitekim Birleştirilmiş YİM İstinaf 5-6/2014 D.1/2015'te telafisi imkânsız bir durumun doğacağı veya eski duruma dönüşün çok zorlaşacağına dair kriterin incelendiği safhada, Davacının emir verilmemesi halinde düçar kalacağı zarar ile Davalının emir verilmesi halinde düçar kalacağı zararın da değerlendirilmesinin gerektiği ifade edilmiştir.

İlgili Şahsın Emare 20 yazı ile toplam 26,628 metrik tona tekabül eden kara yoluyla taşınan 2,030.08 metrik ton ve deniz yoluyla taşınan 24,598.391 metrik tonluk iki sevkiyat haricinde sevkiyat planlaması yapmadığını beyan ettiğini yukarıda da belirtmiştim. Bu durumda emrin verilmesi durumunda Davalı No.2 ve İlgili Şahsın uğrayacağı herhangi bir zarar olmayacağı sonucuna ulaşılması gerektiğini düşünmekteyim. Aksi

Adına Uygun

İhale

ahvalde, yani emrin verilmemesi durumunda Davacının uğrayacağı zararın ise az önceki başlık altında incelediğim telafisi imkânsızlığa dair değerlendirme kapsamında daha büyük olacağı kanaatindeyim.

Son olarak, meselenin elektrik üretiminin yapılabilmesi için akaryakıt temini olduğunu, elektrik arzının kamusal anlamdaki hayati önemi dikkate alındığı zaman emrin verilmesinin kamu yararının korunması açısından sorun yaratıp yaratmayacağına dair konuyu incelediğim zaman, Davalı No.1'in işbu dava konusu olmayan E.S. (K-I) 1199-2021 sayı ve 26.8.2021 tarihli kararla 150,000 metrik tonluk akaryakıt temini için tekrar ihaleye çıktığını, acil ihtiyaç kapsamında ise yine ilgili Şahıstan 30,000 metrik ton alım yapılmasına karar verildiğini görmekteyim. Bu durum ve keza içeriğini yukarıda izah ettiğim Emare 20 yazı ışığında emrin verilmesi durumunda kamunun emir dolayısıyla zarar görmeyeceği sonucuna ulaşır, bulgu yaparım.

Tüm yukarıda izah ettiklerim ışığında, davanın adilane bir şekilde karara bağlanabilmesi için talep mucibince ara emri verilmesinin uygun ve adil olduğu sonucuna ulaştığımdan;

İşbu dava nihai bir neticeye bağlanıncaya değin Davalı No.2'nin E.S.(K-I) 1009-2021 sayılı ve 2.8.2021 tarihli Bakanlar Kurulu kararına istinaden doğrudan alım yoluyla akaryakıt (fuel oil) temin edilmesini öngören karar ve işlemlerinin yürütülmesinin durdurulmasına emir veririm.

İstida masraflarına ilişkin herhangi bir emir vermemeyi uygun bulurum.

Halat Usar
Yargıç

8 Eylül 2021

Arif Uygansu
Muhayir